Benzetme, Kişileştirme, Yüzey ve Derin Anlam

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Benzetme:** Aralarında ortak bir özellik bulunan iki varlıktan zayıf olanın güçlü olana benzetilmesidir: "Kar, **pamuk gibi** beyazdı." Benzetmede genellikle **gibi, kadar, sanki** sözleri kullanılır.
- **Benzetmenin ögeleri:** "Çocuğun yanakları elma gibi kırmızıydı." cümlesinde **benzeyen** yanaklar, **benzetilen** elma, **benzetme yönü** kırmızılık, **benzetme sözü** "gibi"dir.
- **Kişileştirme:** İnsan dışındaki varlıklara insana özgü özellikler (konuşmak, gülmek, üzülmek, düşünmek) verilmesidir: "Ağaçlar rüzgârla **dertleşiyordu**."
- **Yüzey anlam:** Metinde açıkça söylenen, kelimelerin ilk akla gelen anlamıyla anlaşılan anlamdır. "Ne oldu? Kim? Nerede?" sorularıyla bulunur.
- **Derin anlam:** Metinde açıkça söylenmeyen, satır aralarından çıkarılan anlamdır. Okur; ipuçlarını, benzetmeleri ve duyguları yorumlayarak derin anlama ulaşır.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Aşağıdaki cümlelerde **benzetme** yapılan varlıkları yazınız.

a) Gölün yüzeyi ayna gibi parlıyordu.

b) Kardeşimin sesi bülbül kadar güzeldi.

c) Bulutlar pamuk yığınları gibi süzülüyordu.

2 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **kişileştirme** yapılmıştır?

A) Güneş sabah altıda doğdu.

B) Güneş ışıkları odayı aydınlattı.

C) Güneş, dağların arkasından bize gülümsedi.

D) Yazın güneş çok yakıcıdır.

3 "Annemin elleri **kadife gibi** yumuşaktı." cümlesinde benzetmenin ögelerini yazınız.

Benzeyen: ..... Benzetilen: ..... Benzetme yönü: ..... Benzetme sözü: .....

4 Aşağıdaki ifadelerin doğru olanlarının başına **D**, yanlış olanlarının başına **Y** yazınız.
(…) Kişileştirmede cansız varlıklara insan özellikleri verilir.
(…) Benzetmede "gibi" sözü kullanılabilir.
(…) Derin anlam metinde her zaman açıkça yazılır.
(…) Yüzey anlam "Ne oldu?" sorusuyla bulunabilir.

5 "Sınıf, öğretmen içeri girince **mezar gibi** sessizleşti." cümlesinde sınıf hangi yönüyle mezara benzetilmiştir?

A) sessizlik B) büyüklük C) karanlık D) soğukluk

6 Aşağıdaki kelimeleri kullanarak birer **benzetme** cümlesi kurunuz.
a) yıldız b) aslan

7 Aşağıdakilerden hangisinde insana özgü bir özellik **verilmemiştir**?

A) Kapı gıcırdayarak yakındı.
B) Rüzgâr pencereleri sarstı.
C) Çiçekler güneşi selamladı.
D) Dağlar sabırla bekliyordu.

8 Aşağıdaki şiiri okuyunuz.

Sabah güneşi pencereme vurdu,
Uykulu bulutlar gökte oturdu,
Bir serçe konup dalda şarkı söyledi,
Bahçemiz sanki bir masal kitabı.

Şiirde **kişileştirme** yapılan iki varlığı yazınız ve onlara verilen insan özelliğini belirtiniz.

9 8. sorudaki şiirin son dizesinde bahçe neye benzetilmiştir?

A) pencereye B) buluta C) serçeye D) masal kitabına

10 "Dedem akşamları kapının önünde oturur, yoldan geçen herkese selam verirdi."
Bu cümlenin **yüzey anlamını** bir cümleyle yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Aşağıdaki şiiri okuyunuz.

Ovalar yeşil bir halı gibi serili,
Irmaklar gümüş kemer, dağlar bekçi,
Rüzgâr fısıldar çınarın kulağına:
"Bu toprak sevgiyle yoğrulmuş, biliyor musun?"

Şiirdeki **benzetmeleri** bulup tabloya yazınız.

Benzeyen	Benzetilen

12 11. sorudaki şiirde rüzgâr ile ilgili hangi söz sanatı yapılmıştır?

A) benzetme sözü kullanma
B) kişileştirme
C) hiçbir söz sanatı yapılmamıştır
D) karşılaştırma

13 11. sorudaki şiirin **derin anlamını** (şairin vermek istediği duyguyu) yazınız.

14 "Eski kitaplar rafta tozlanmış, kendilerini okuyacak birini **bekliyorlardı**."
Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi vardır?

A) kişileştirme B) zıt anlam C) benzetme sözü D) eş sesli kelime

15 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **benzetme**, hangisinde **kişileştirme** yapıldığını yazınız.
a) Nehir, kasabaya eski türkülerini anlatıyordu.
b) Çocukların kahkahası çan sesi gibi yankılandı.
c) Yaşlı çınar yorgun kollarını gökyüzüne açmıştı.

16 "Pencerenin önündeki saksıya her gün su veriyordum ama çiçek bir türlü açmıyordu. Bir sabah perdeyi araladığımda mor bir tomurcuk bana göz kırpıyordu."
a) Paragrafın yüzey anlamı nedir?
b) "göz kırpıyordu" ifadesiyle anlatılmak istenen derin anlam nedir?

17 Aşağıdaki cümlelerden hangisinde **benzetme** yoktur?

A) Kedinin tüyleri ipek gibiydi.
B) Kedinin gözleri iki zümrüt kadar yeşildi.
C) Kedi, sanki küçük bir kaplandı.
D) Kedimiz koltuğun üstünde uyuyordu.

18 Aşağıdaki cümlelere **kişileştirme** katarak yeniden yazınız.
a) Yağmur yağdı.
b) Saat on ikiyi gösterdi.

19 "Sınav sonucunu öğrenince **omuzlarından bir dağ kalktı**." cümlesinde derin anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Omzundaki ağır çantayı bıraktı.
B) Dağa tırmanmaktan vazgeçti.
C) Büyük bir sıkıntıdan kurtulup rahatladı.
D) Omuzları ağrımaya başladı.

20 Benzetme ile kişileştirme arasındaki farkı birer örnek cümleyle açıklayınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Aşağıdaki metni okuyunuz.
"Kasabanın eski saat kulesi yıllardır meydanı izliyordu. Çocukların oyunlarını, pazarcıların telaşını, düğün alaylarını görmüştü. Bir gün belediye kulenin yıkılmasına karar verdi. O gece kasabalılar meydanda toplandı; kulenin etrafında el ele verdiler. Sabah olduğunda kulenin saati, yıllardır ilk kez tam vaktinde çaldı."
a) Metinde kişileştirme yapılan varlık hangisidir?
b) Metnin derin anlamı nedir?

22 21. sorudaki metinde "**kulenin saati, yıllardır ilk kez tam vaktinde çaldı**" cümlesiyle ilgili hangisi söylenebilir?

A) Kasabalıların kuleye sahip çıkmasına bir karşılık olarak yorumlanabilir.
B) Belediyenin saati tamir ettiğini açıkça anlatır.
C) Kulenin yıkıldığını bildirir.
D) Metnin yüzey anlamıyla çelişen bir bilgidir.

23 "Vatan" kavramını anlatan, içinde en az bir **benzetme** ve bir **kişileştirme** bulunan dört dizelik özgün bir şiir yazınız.

24 Aşağıdaki dizelerden hangisinde hem **benzetme** hem de **kişileştirme** bir arada kullanılmıştır?

A) Kuşlar uçtu uzaklara.
B) Deniz dalga dalga kıyıya vurdu.
C) Kar yağdı sabaha kadar.
D) Ay, gümüş bir tepsi gibi gülümsüyordu göklerde.

25 "Bizim evin kapısı hep açıktır; ne aç gönderir kimseyi ne de yorgun."
Bu cümlede yüzey anlam ile derin anlam arasındaki farkı açıklayınız.

26 "Bayrak, rüzgârda dalgalanırken sanki bize '**Ben buradayım, korkmayın!**' diyordu."
Bu cümle için hangisi **söylenemez**?

A) Bayrağa konuşma özelliği verilmiştir.
B) Bayrak yalnızca rengi yönünden bir varlığa benzetilmiştir.
C) Cümlede "sanki" sözü kullanılmıştır.
D) Cümle, güven duygusunu sezdirmektedir.

27 Aşağıdaki benzetmelerin **benzetme yönlerini** yazınız.
a) Bebek, melek gibi uyuyordu.
b) Çorba, lav gibi sıcaktı.
c) Arkadaşım, ağaç kadar uzundu.

28 Aşağıdaki cümlelerin hangisinin **derin anlamı** "birlikten güç doğar" düşüncesine uygundur?

A) Odun kesmek için keskin bir balta gerekir.
B) Ormanda binlerce ağaç vardır.
C) Tek bir çubuk kolayca kırılır ama bir demet çubuğu kimse kıramaz.
D) Çubukları renklerine göre ayırdık.

29 Okuduğunuz bir metinde derin anlamı bulmak için hangi ipuçlarından yararlanırsınız? En az **üç** ipucu yazınız.

30 "Ormanın yaşlı meşesi, **fırtınaları görmüş bir dede gibi** sessizce dinliyordu genç fidanları."
Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi **yoktur**?

A) eş sesli kelime B) benzetme C) kişileştirme D) zıt anlamlı kelimeler

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**